

*Кизицька Анна Вікторівна
студентка 1 курсу магістратури,
спеціальність 013 «Початкова освіта»,
Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки*

*Науковий керівник:
Ольхова Наталія Володимирівна
к.пед.н., старший викладач кафедри теорії і
методики початкової освіти
Східноєвропейський національний університет
імені Лесі Українки*

ВИКОРИСТАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРОГРАМНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Передусім відзначимо, що застосування сучасних інформаційних технологій у навчанні є однією із важливих і стійких тенденцій розвитку світового освітнього процесу. У вітчизняній школі комп'ютерна техніка й інші засоби інформаційних технологій стали все частіше використовуватися при вивченні більшості початкових предметів.

Значним фактором виведення освіти на якісно новий рівень є не тільки оснащення навчальних закладів комп'ютерною технікою, а й розробка та впровадження якісних педагогічних програмних засобів із різних предметів. У зв'язку з цим гостро актуальними стають проблеми розробки нового змісту, методів і засобів навчання, відповідного дидактичного забезпечення та його науково-методичного і психолого-педагогічного обґрунтування. Впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у вивчення всіх без винятку предметів відкриває широкі перспективи поглиблення теоретичної бази знань, посилення прикладної спрямованості навчання, розкриття творчого потенціалу учнів і вчителів відповідно до їхніх нахилів, запитів і здібностей. Активна роль інформаційних технологій в освіті зумовлена тим, що порівняно з традиційними навчально-методичними засобами комп'ютерно орієнтовані засоби навчання забезпечують нові можливості, а також дозволяють реалізувати сучасні педагогічні технології навчання на більш високому рівні, стимулюють розвиток дидактики та методики [1].

Педагогічний програмний засіб – програма продукція, яка використовується у комп'ютеризованих системах освіти як засіб навчання чи виховання учнів і студентів [2]. Сучасні високоефективні засоби навчання розроблені з метою полегшити процес сприйняття матеріалу учнем. Це реалізується за рахунок подачі інформації у вигляді гри, з використанням малюнків, відео-, аудіофрагментів, анімацій тощо. Також педагогічний програмний засіб створений з метою полегшити роботу вчителя

Педагогічний програмний засіб **«Українська мова, 1 клас»** належить до електронних підручників, розроблений відповідно до програми з української мови для 1 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Протягом перегляду дітей супроводжують два головних персонажі Мова та Суржик. Мультимедійний посібник орієнтований на сучасні форми навчання із забезпеченням сумісності з традиційними методами та прийомами навчання в повній відповідності з документами, що регламентують зміст освіти. Матеріал ППЗ викладено доступно і грамотно. Перехід від простого до складного наявний. Весь курс складається з 30 уроків. Кожен із них розкриває конкретну тему згідно навчальної програми та містить засоби для її пояснення: малюнки, світлини, дикторський супровід; зразкове розв'язання задач, завдання, запитання тощо. Програмний засіб «Українська мова, 1 клас» містить також довідку щодо роботи з ППЗ, методичні рекомендації, конструктор уроків, мережеву версію. ППЗ зроблено коректно без помилок та неточностей. Інсталяція програми не вимагає для своєї роботи іншого програмного забезпечення. Може бути інтегрована в різні системи [3].

Педагогічний програмний засіб **«Математика, 1 клас»** належить до електронних підручників, розроблений відповідно до програми з математики для 1 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Протягом роботи ППЗ дітей супроводять такі персонажі як Равлик і Сонечко, які допомагають вчителю пояснити або закріпити ту чи іншу тему. Мультимедійний посібник орієнтований на сучасні форми навчання із забезпеченням сумісності з традиційними методами та прийомами навчання в повній відповідності з документами, що регламентують зміст освіти. Весь курс має 29 уроків. Кожен урок розкриває конкретну тему згідно навчальної програми та містить засоби для її пояснення: малюнки, світлини, дикторський супровід; зразкове розв'язання задач, завдання, запитання тощо. Програмний засіб «Математика, 1 клас» містить також довідку по роботі з ППЗ, методичні рекомендації, глосарій (словник термінів і понять), іменний покажчик, додаток «Написання цифр» [3].

Педагогічний програмний засіб **«Я досліджую світ, 1 клас»** розроблений відповідно до програми з предмету «Я досліджую світ» для 1 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Належить до електронних підручників. У підручнику «Я досліджую світ» на кожен тиждень є сюжетна картина, яка пов'язує всі освітні галузі й може стати центром тижня – його яскравим початком і гарним варіантом підбиття підсумків; проблемні запитання для обговорення з дітьми у групах, досліди, цікаві вправи та завдання; комікси морально-етичної тематики, які з легкістю можуть «прочитати» шестирічки, що допоможуть виховувати малят без надмірного моралізаторства; цікава саморобка, яка неодмінно порадує дітей; доступні тексти для читання, математичні задачі, інтегровані в тему тижня, лічилки та інший цікавий матеріал. А ще інтегровані тижні – це радість відкриття, захопливі цікавинки, сюрпризи, незвичайні досліди, що подобаються всім – і дітям, і педагогам! Можлива повна співпраця вчителя і учня. Програмний

засіб «Я досліджую світ, 1 клас» містить також довідку щодо роботи з ППЗ, методичні рекомендації. Під час інсталяції програма не вимагає для своєї роботи іншого програмного забезпечення. Може бути інтегрована в різні системи [3].

Педагогічний програмний засіб «Мистецтво, 1 клас» належить до електронних підручників, розроблених відповідно до програми з мистецтва для 1 класу загальноосвітніх навчальних закладів. Також включає в себе 2 предмети: музичне та образотворче мистецтво. Використовуються різноманітні аудіо-, відео- та мультимедійні засоби, зумовлене тим, що саме при вивченні музичного та образотворчого мистецтва необхідно синтезувати вербальну, візуальну, звукову та рухову інформацію, поєднувати абстрактно-логічні та предметно-образні форми наочності, підвищувати мотивацію навчання за рахунок єдності пізнання та розваги, емоційності та образності форми викладу навчального матеріалу, можливістю вибору вчителем та учнями темпу та послідовності діяльності, об'єму матеріалу, що вивчається. Програмний засіб орієнтований на сучасні форми навчання із забезпеченням сумісності з традиційними методами та прийомами навчання в повній відповідності з документами, що регламентують зміст освіти. Запропонований комплекс розширює інформаційний, наочний, методичний арсенал учителя музики незалежно від рівня професійної кваліфікації та досвіду. Посібник може бути використаний педагогом: для підготовки та проведення уроку; для проведення індивідуальних і факультативних занять. Посібник має на меті забезпечити такі етапи уроку: слухання музики; демонстрація пісні, картин; виконання пісні. Можлива часткова співпраця вчителя і учня. Програмний засіб «Мистецтво, 1 клас» містить також довідку щодо роботи з ППЗ, методичні рекомендації, конструктор уроків, мережеву версію. Під час інсталяції програма не вимагає для своєї роботи іншого програмного забезпечення. Може бути інтегрована в різні системи [3].

«Бджілка Жу-Жу. Зачаровані числа» – захоплююча гра для дітей 3-8 років. Разом із відважною бджілкою Жу-Жу дитина подорожує Чарівним Лісом і «знімає чари» з чисел. У такій грі дитина легко і невимушено ознайомиться з цифрами та числами. А також засвоїть прості математичні дії: додавання, віднімання, множення і ділення [4].

У мультиплікаційної програми «Арифметика-малятко» багато прекрасних дитячих віршів і лічилок, які легко запам'ятовуються, тітонька Сова знайомить дітей з цифрами, простими арифметичними діями і поняттями. Розповідати про кожну цифру так, як цього заслуговує дитина, тобто цікаво, щоб це могло її здивувати, і, в той же час, доступно – цього прагнули творці програми.

«Петрик. Канікули в бабусі» – захоплююча математична гра для дітей віком від 7 до 9 років. Петрик приїжджає на канікули до бабусі, де його чекає багато цікавих пригод. Допмагаючи Петрику виконати завдання бабусі, дитина легко і невимушено навчиться додавати, віднімати, множити, ділити, засвоїть таблицю множення, а також розвине логічне мислення. За правильно

виконані завдання дитина отримує бали. А якщо завдання виконано успішно й вчасно, то ще й бонус – 50 балів. Завдання можна повторювати в будь-якому порядку, що дозволяє закріпити засвоєний матеріал [5].

«Петрик. Загадкові острови» – захоплююча інтерактивна гра для дітей віком 8–11 років. Петрик подорожує морем разом з дідусем і потрапляє на загадкові острови. На островах Прямокутників, Трикутників і Кругечків він знайомиться з цікавими жителями, допомагає їм, застосовуючи знання з математики. Граючись з Петриком, дитина познайомиться з одиницями вимірювання довжини, ваги, часу; навчиться їх перетворювати. А також навчиться розгадувати математичні загадки, розв'язувати текстові задачі та опанує ази геометрії [5].

Отже, способи застосування педагогічних програмних засобів на уроках залежать від творчого характеру професійної діяльності вчителя, який зробить звичайний урок цікавим, доступним та корисним. Головне для вчителя початкових класів застосовувати комп'ютерні технології як допоміжний супровід уроків, що спрямований на досягнення мети та завдань уроків.

Список використаних джерел

1. Вембер В. П. Інформатизація освіти та проблеми впровадження педагогічних програмних засобів у навчальний процес [Електронний ресурс] / В. П. Вембер. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/19666764.pdf>
2. Перелік термінів. Педагогічний програмний засіб. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/term/20014>
3. Педагогічний програмний засіб «Українська мова, 1 клас», «Математика, 1 клас», «Я досліджую світ, 1 клас», «Мистецтво, 1 клас». Режим доступу: <https://sites.google.com/site/setupppz/ukraienska-mova-1klasi>; <https://rozumaka.com/pedagogichniy-programniy-zasib-matematika-1-klas-material-do-urokiv/>; <https://www.facebook.com/rozumniki24/photos/a.475954679243503/1085885214917110/?type=1&theater>; <http://artvertep.com/shop/multime/dia/null/7615/Mistectvo%2C+1klas.html>
4. Бджілка Жу-Жу. Зачаровані числа. Режим доступу: <https://smallgames.ws/9026-bdzhilka-zhu-zhu-zacharovani-cifri.html>
5. «Петрик. Каникули в бабусі», «Петрик. Загадкові острови». Режим доступу: <https://smallgames.ws/10141-zbirka-rozumnix-igrashok-2-klas.html>; <https://smallgames.ws/8765-petrik-zagadkovi-ostrovi.html>